

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/49/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6116212356
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6116212356.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a sudcov JUDr. Alexandra Mojša a JUDr. Ivce Hanuskovej v právnej veci žalobcu Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanej C. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom C., L. XXX/XX, o zaplatenie 1.942,98 EUR s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 13C/178/2016-41 zo dňa 11. 10. 2016, takto

rozhodol:

- I. Krajský súd rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým okresný súd žalobu vo zvyšnej časti zamietol, m e n í tak, že žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 148,02 EUR spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 86,46 EUR od 06. 05. 2016 do zaplatenia v lehote 15 dní.
- II. Vo zvyšku žalobu z a m i e t a .
- III. Žalobca m á nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v celom rozsahu.
- IV. Žalobca m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.
- V. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.856,52 EUR s príslušenstvom a v súdom určenej lehote, z o s t á v a nedotknutý.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.856,52 EUR spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 1.856,52 EUR od 06. 05. 2016 do zaplatenia v lehote 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.
2. Okresný súd rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu žalovanú sumu s príslušenstvom na tom skutkovom základe, že dňa 09. 09. 2015 uzavreli so žalovanou úverovú zmluvu č. 000000000243089, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej peňažné prostriedky v sume 2.000 EUR. Žalovaná porušila svoje zmluvné povinnosti tým, že prestala uhrádzať dohodnuté splátky. Pretože na upomienku zo dňa 24. 02. 2016 nereagovala, žalobca dňa 25. 04. 2016 rozhodol o predčasnej splatnosti úveru, kedy dlh žalovanej predstavoval sumu 1.942,98 EUR. Žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 1.942,98 EUR spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania z nezaplatenej istiny 1.942,98 EUR od 26. 04. 2016 do zaplatenia, ďalej zaplatenia dohodnutého zmluvného úroku v sume 59,58 EUR, vyčísleného do predčasného zosplatenia, inak splatného v rámci anuitných splátok, ďalej zaplatenia 5 % ročného úroku z omeškania zo sumy 59,58 EUR od 26. 04. 2016 do zaplatenia, vyčísleného úroku z omeškania v sume 0,52 EUR a poplatkov za poistenie v sume 1,46 EUR, spolu v sume 2004,54 EUR s prísl.
3. Okresný súd vykonaným dokazovaním zistil, že strany sporu uzavreli dňa 09. 09. 2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 000000000243089, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej peňažné prostriedky 2.000 EUR s fixnou úrokovou sadzbou 11,5 % ročne, pri RPMN 13,24 %, priemernej výške RPMN 15,44 %. Žalovaná sa zaviazala úver vrátiť spolu s dohodnutým úrokom a nákladmi v celkovej sume 3.280,56 EUR v 108 mesačných anuitných splátkach po 29,82 EUR s termínom prvej splátky

21. 09. 2015 a splatnosťou ďalších splátok vždy v 20. deň v kalendárnom mesiaci až do termínu konečnej splatnosti 20. 08. 2024. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú Všeobecné obchodné podmienky a Obchodné podmienky pre úvery občanom - Prima banka Slovensko, a. s. Zo súhrnnej mesačnej splátky nie je zrejmé, koľko predstavuje istina úveru, úroky a poplatky. V zmluve nie je poučenie o práve spotrebiteľa vyžiadať si počas trvania zmluvy bezplatne výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky a o postupe spotrebiteľa pri predčasnom splatení úveru. Úverová zmluva tak neobsahuje všetky predpísané náležitosti podľa zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, preto sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Posudzovaný spotrebiteľský právny vzťah sa prednostne riadi ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Podľa § 273 ods. 1 Obchodného zákonníka možno časť zmluvy určiť odkazom na všeobecné obchodné podmienky, ale Občiansky zákonník také ustanovenie nemá, a preto obsah spotrebiteľskej zmluvy nemožno dohodnúť odkazom na obchodné podmienky a sadzobník banky. Podľa prehľadu o splácaní úveru žalovaná čerpala úver vo výške 2.000 EUR a uhradila sumu 143,48 EUR, z ktorej si žalobca započítal na úrok sumu 83,54 EUR, na istinu sumu 57,02 EUR a na poistné 2,92 EUR. Úhrady žalovanej okresný súd započítal v celej výške na istinu, lebo vychádzal z toho, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Nesplatená časť úveru v sume 1.856,52 EUR predstavuje rozdiel, ktorý je žalovaná povinná uhradiť. Žalobca vo výzve na predčasné splatenie úveru určil lehotu na plnenie do 05. 05. 2016, z toho dôvodu je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi aj 5 % úrok z omeškania ročne zo sumy 1.856,52 EUR od 06. 05. 2016.

4. Na právne zdôvodnenie okresný súd uviedol § 2, § 9 ods. 2 písm. k), písm. m), písm. u), ods. 3, ods. 5, § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch, § 52, § 53, § 565, § 566 ods. 2, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V konaní mala každá strana sporu čiastočný úspech, preto náhradu trov rozdelil podľa § 255 ods. 2 CSP podľa pomeru úspechu. Žalobca bol úspešnejší so sumou 1.856,52 EUR, ktorá zodpovedá 95,5 % žalovanej sumy a žalovaná bola úspešná so sumou 86,46 EUR, ktorá zodpovedá 4,5 %. Po odrátaní úspechu žalovanej okresný súd priznal žalobcovi náhradu trov v rozsahu 91 % s tým, že o výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením.

5. Žalobca vo včas podanom odvolaní zo dňa 21. 11. 2016 proti zamietajúcej časti rozsudku namietal nesprávne právne posúdenie a nesprávnosť argumentov, pre ktoré okresný súd považoval úver za bezúročný. Zmluva obsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k), písm. m), písm. u) zák. č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľ dokázal zo zmluvy posúdiť rozsah svojho záväzku a preto nie je možné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. V zmluve uvedené počet a termíny splátok istiny aj úrokov sú rovnaké a boli určené termínom splatnosti anuitnej splátky. V zmysle rozsudku Súdneho dvora z 09. 11. 2016 C - 42/15 zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči. Podľa uvedeného rozhodnutia amortizačná tabuľka nemusí byť súčasťou zmluvy o úvere. Nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí s istotou identifikovať dátumy týchto splátok. Súčasťou zmluvy sú obchodné podmienky banky, ktoré v zmysle bodu 3.8 upravujú postup spotrebiteľa pri predčasnom splatení úveru. Z uvedených dôvodov žalobca navrhol rozsudok v napadnutej časti zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť. Súčasne uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

6. Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadřila.

7. Odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania, viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil, pretože neboli podmienky ani na jeho potvrdenie, ani zrušenie.

8. Okresný súd urobil záver o tom, že úver je bezúročný a bez poplatkov na zistení, že posudzovaná spotrebiteľská úverová zmluva neobsahuje podľa § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Okresný súd tiež v odôvodnení odkázal na závery občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Banskej Bystrici z novembra 2015, podľa ktorého je nutné rozlíšenie mesačnej splátky na jej jednotlivé zložky. Odvolací súd poukazuje na novšie rozhodnutia súdov, ktoré pri posudzovaní náležitostí spotrebiteľskej úverovej zmluvy vychádzajú

zo záverov rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-42/15, Home Credit Slovakia. Z uvedeného rozhodnutia vyplýva pre všeobecné súdy taký výklad ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch, aby z úverovej zmluvy mohol spotrebiteľ poznať deň splatnosti každej splátky úveru a údaje o počte a frekvencii splátok, aby z hľadiska predpísaných náležitostí (najmä RPMN, výška nákladov), mal možnosť pri uzavretí zmluvy skutočne posúdiť rozsah svojho záväzku. Podľa názoru odvolacieho súdu, posudzovaná úverová zmluva umožňuje spotrebiteľovi zistiť rozsah záväzku, deň splatnosti splátok aj počet splátok úveru.

9. Okresný súd ďalej odôvodnil chýbajúce predpísané zmluvné náležitosti tým, že tieto boli uvedené iba v obchodných podmienkach banky, na ktoré zmluva odkazovala, čím malo byť porušené právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky a informácia o postupe spotrebiteľa pri predčasnom splatení úveru. Uvedené zistenia nie sú uvedené v § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch medzi dôvodmi, pre ktoré sa úver považuje za bezúročný.

10. Okresný súd ďalej odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že zmluvné podmienky predpísané v § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch sú uvedené len v obchodných podmienkach banky, ale spotrebiteľský právny vzťah sa prednostne riadi právnou úpravou podľa Občianskeho zákonníka, ktorý nemá žiadne ustanovenie, ktoré by odkazovalo na obchodné podmienky alebo sadzobník banky. Odvolací súd nepovažuje za správny záver, že obchodné podmienky banky sa nestali súčasťou zmluvy, lebo zo zmluvy vyplýva, že obchodné podmienky sú súčasťou zmluvných dojednaní a zmluva na ne výslovne odkazuje. V zmysle § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať popri všeobecných náležitostiach podľa Občianskeho zákonníka ďalšie predpísané náležitosti, čo nemožno vykladať tak, že ak sú predpísané náležitosti v spotrebiteľskej úverovej zmluve v obchodných podmienkach banky, ide o také dojednanie, ktorým žalobca ako dodávateľ porušil predpísanú právnú úpravu. Právna úprava spotrebiteľských úverov rešpektuje prax bánk, ktoré sú obvyklými poskytovateľmi úverov. Úverová zmluva je upravená v Obchodnom zákonníku, obsah zmluvy formuloval žalobca a v konaní neboli zistené dôvody neplatnosti úverovej zmluvy. Odvolací súd dáva za pravdu žalobcovi, že spotrebiteľská úverová zmluva nemusí tvoriť jediný celistvý dokument, pokiaľ sú všetky predpísané náležitosti vyhotovené písomne alebo na trvalom nosiči. Nebolo zistené, že by obchodné podmienky banky boli spotrebiteľovi ako zmluvnej strane v čase podpisu zmluvy nedostupné, alebo že obchodné podmienky, ktoré predložil žalobca, neobsahujú predpísané náležitosti. Žalobca ako podnikateľský subjekt používa obchodné podmienky v zmluvných vzťahoch ako univerzálne opakujúce sa zmluvné dojednania. Nebolo spochybnené, že sú verejne dostupné na adrese sídla alebo prevádzky banky, v ktorej bola zmluva uzavretá. Postačuje, že na obchodné podmienky spotrebiteľská úverová zmluva výslovne odkazuje, keď súčasne nie je sporné, že žalovaná sa mala možnosť s nimi oboznámiť pri uzavretí zmluvy.

11. Vzhľadom na to, že okresný súd nesprávne považoval úver za bezúročný a bez poplatkov, čiastočné plnenie žalovanej započítal v celej výške na istinu, žalovanú zaviazal zaplatiť nezaplatený zvyšok istiny a ostatné nároky zamietol. Odvolací súd zmenil rozhodnutie okresného súdu v zamietajúcej časti, keď vychádzal z toho, že žalobca spolu uplatnil peňažné nároky v sume 2004,54 EUR s prísl. (istina 1.942,98 EUR, zmluvný úrok 59,58 EUR, úrok z omeškania 0,52 EUR a poplatok za poistenie 1,46 EUR). Ďalej vychádzal z toho, že na súde prevej inštancie bolo právoplatne rozhodnuté o časti žalovanej sumy vo výške 1.856,52 EUR s príslušenstvom. Keďže posudzovaná zmluva obsahuje predpísané náležitosti, žalobca mohol započítať čiastočné plnenie žalovanej na istinu aj na úrok, a preto má nárok na peňažné plnenie pozostávajúce z istiny, vyčísleného zmluvného úroku a vyčísleného úroku z omeškania a poplatku za poistenie úveru, ktorý bol v zmluve dohodnutý v sume 0,73 EUR mesačne. Uvedené peňažné nároky zodpovedajú sume 148,02 EUR, ktorá tvorí rozdiel medzi žalobou uplatnenou pohľadávkou a sumou 1.856,52 EUR, o ktorej právoplatne rozhodol okresný súd.

12. Odvolací súd posúdil priznanie žalovaných úrokov tak, že banka má právo na úrok z omeškania z nesplatenj anuitnej splátky, ktorá bola v zmluve dohodnutá vo výške 29,82 EUR. Každá splátka v úverovej zmluve zahŕňala splácanie príslušnej časti istiny i úroku mesačne, vždy v termíne splatnosti splátky. Ku dňu predčasnej splatnosti úveru sú zahrnuté splatné anuitné splátky, vrátane zmluvného úroku, ktorý prirástol k istine (požičanej sume, ktorú sa dlžník zaviazal vrátiť s dohodnutým úrokom). Termín predčasnej splatnosti úveru má z hľadiska dôvodov priznania zmluvného úroku rovnaký význam, ako termín splátky uvedený v zmluve, v ktorej je zmluvný úrok vyčíslený v dohodnutej mesačnej splátke. Žalobca má nárok aj na úrok z omeškania v sume 0,52 EUR vyčíslený do zosplatenia úveru.

13. Odvolací súd zamietol žalobu v časti, v ktorej žalobca uplatňoval 5 % úrok z omeškania zo zmluvných úrokov vyčíslených v sume 59,58 EUR, pretože v tejto časti sa žalobca domáhal zaplata úroku z úroku v rozpore s Občianskym zákonníkom, ktorým sa právna úprava spotrebiteľského právneho vzťahu riadi. Odvolací súd poukazuje na rozhodovaciu prax súdov vyjadrenú napr. v rozhodnutí Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/190/2014, od ktorej sa nemá dôvod odchyliť a z ktorej vyplýva, že odplata pre veriteľa v podobe zmluvného úroku aj úroku z omeškania popri sebe je v spotrebiteľskom úverovom vzťahu po zosplatnení úveru veriteľom vylúčená a v takom prípade nemá úrok z omeškania popri zmluvnom úroku miesto. Žalovanej uložil povinnosť platiť 5 % úrok z omeškania iba zo sumy 86,46 EUR (146,04 - 59,58 = 86,46). Odvolací súd zamietol žalobu aj v časti, v ktorej žalobca uplatnil úrok z omeškania z peňažného plnenia od 26. 04. 2016 do 05. 05. 2016. V tejto časti sa stotožnil s okresným súdom, že žalovaná sa dostala do omeškania po márnom uplynutí lehoty, ktorú žalobca stanovil vo výzve na predčasné splatenie úveru do 05. 05. 2016. Od 06. 05. 2016 žalobcovi patrí 5 % ročný úrok z omeškania z celej dlžnej sumy.

14. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 148,02 EUR spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 86,46 EUR od 06. 05. 2016 do zaplata v lehote 15 dní a vo zvyšku žalobu zamietol.

15. O nároku na náhradu trov konania súd rozhoduje v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 CSP). V odvolacom konaní bol úspešný žalobca, preto krajský rozhodol, že má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Keďže žalobca bol v konaní s uplatneným peňažným plnením úspešný, odvolací súd zmenil výrok, ktorým mu súd prvej inštancie priznal náhradu trov v pomernej časti 91 % tak, že žalobcovi patrí náhrada trov prvostupňového konania v celom rozsahu.

16. Žalobca bol v odvolacom konaní úspešný v celom rozsahu, preto žalobca taktiež podľa § 262 ods. 1 CSP má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

17. Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.
Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).